

OLOF PALME

Anförande vid Tetra-Pak-dagarna
i Lund måndagen den 9 november 1981

Med reservation för
eventuella ändringar

Sverige vid sidan av EG

En ytlig blick på kartan skulle kunna ge intrycket att Sverige håller på att bli alltmer isolerat i Europa. Det dynamiska EG vänder oss ryggen och koncentrerar sitt intresse på Medelhavet. Den gemensamma marknaden växer oavslåttligt söderut. De nio blev tio med Greklands inträde i början av detta år. Och inom några få år kommer antalet medlemsstater i EG att vara tolv. Spanien och Portugal klappar på porten.

Det finns också olycksprofeter som gärna läser kartan på detta sätt och siar om framtida svårigheter för svensk industri i en alltmer protektionistisk värld, där det enda som kan hjälpa ett litet land med stort utlandsberoende är att tillhöra ett mäktigt block som EG.

Låt mig påminna om vissa realiteter som olycksprofeterna gärna vill glömma.

För det första glömmet de att tala om att det är vi själva som har valt att inte söka medlemskap i EG och att vi har gjort det av skäl som behållit sin fulla styrka sedan dess, ja, t.o.m. vuxit i styrka.

För det andra förtiger de att vår handel och våra ekonomiska förbindelser med den gemensamma marknaden utvecklats gynnsamt inom ramen för 1977 års frihandelsavtal. Hälften av vår export går till EG-länderna och vi är själva nummer tre i storleksordning på listan över EG:s handelspartners. Bara USA och Schweiz kommer före oss. Det finns inga belägg för att vi gjort ekonomiska förluster av större betydelse därför att vi inte varit medlemmar i EG. Jag är inte ens övertygad om att Sverige som medlem skulle ha fått en snabbare tullavveckling på pappersprodukter än frihandelsavtalet ger oss. Den förhållandevis svaga europeiska pappersindustrin behövde under alla omständigheter övergångsarrangemang.

Till sist kan jag inte underlåta att påpeka att vi har all anledning att välkomna EG:s medelhavspolitik. Det ligger också i Sveriges intresse att Medelhavsområdet stabiliseras och demokratin befästs i länder som Grekland, Spanien och Portugal. Det är länder som inte bara har behov av bistånd och ökat ekonomiskt utbyte av Västeuropa. De befinner sig alla i en ömtålig skalömsningsprocess efter att nyligen ha befriat sig från fascism och diktatur. När EG öppnar dörren för dem, innebär det ett bidrag till konsolidering av demokratin.

Det är ganska naturligt att förhandlingar om tillträde av nya medlemmar tar en stor del av EG-

administrationens tid och resurser i anspråk, samtidigt som samarbetet inom organisationen rimligen måste bli tyngre och svårare ju större medlemskretsen blir. Vi bör emellertid akta oss för att tolka EG:s intresse för länderna i Sydeuropa som uttryck för ointresse för oss. Inom kommissionen finns en medvetenhet om att en ytterligare utbyggnad av samarbetet mellan EG och länder som Norge och Sverige, erbjuder ömsesidiga fördelar som bör tillvaratas. En påtagligt välvillig inställning till Sverige finns för övrigt inte bara hos kommissionen i Bryssel, utan också i regeringskanslierna i t.e.x Bonn, Köpenhamn och Paris.

En framstående ledamot av kommissionen i Bryssel sade för något år sedan:

"Vi har försummat relationerna till EG:s randstater norröver, där särskilt Norge och Sverige erbjuder för oss intressanta och hittills outnyttjade samarbetsmöjligheter på olika områden. Ett land som Sverige finner jag t.ex. vara en oundgänglig partner för oss om vi skall komma någon vart i våra ansträngningar att skapa en gemenskapspolitik för att stimulera en utbyggnad av vår industri på telefon-, data- och elektronikområdet och i allmänhet för att hävda oss i konkurrensen från USA och Japan."

Denne kommissionsledamot var Claude Cheysson, numera fransk utrikesminister. Han har efterträtts i Bryssel av Edgar Pisani, som jag känner mycket väl och som jag vet har samma grundinställning till samarbete med Sverige som sin företrädare.

Utan att dra allt för stora växlar på ett enstaka uttalande, tror jag ändå att jag vågar säga att Cheyssons ord är ett indicium på att dagens svenska olycksprofeter kommer att få lika fel som de industriförbundsdirektörer, som under EG-förhandlingarna för tio år sedan klagade över allt elände som skulle drabba vårt näringsliv, om Sverige inte fick säte och stämma i EG:s kommission och ministerråd.

Den förhållandevis ljusa bilden förmörkas dock, det skall medges, i någon grad av tensenserna till trilateralisering av världshandeln, till uppgörelser i känsliga frågor mellan handelspolitikens tre stora - EG, USA och Japan - på bekostnad av utomstående eller i varje fall utan särskild hänsyn till utomståendes intressen. Men vi skall akta oss för att måla den lede på väggen. Farhågorna kan vara överdrivna. Säkert är att det finns ett motstånd också inom EG från enskilda regeringar mot en sådan utveckling. Och vi kan i varje fall notera att när EG-länderna fick problem för litet sedan, med den japanska bilexporten till deras marknader - för att nu ge exempel på en fråga som kunde ha lämpat sig för en uppgörelse mellan EG

som block och en av de två andra stora - så valde berörda länder att i stället lösa sina problem genom bilaterala uppgörelser med Japan, uppgörelser nation för nation om begränsning av den japanska exporten till viss tolerabel nivå. Därtill kommer att vi inte är de enda som står utanför de tre stora handelsblocken. I själva verket är vi med i ett frihandelsområde som för EG:s del t.o.m. är viktigare än USA - nämligen EFTA. I samarbete med övriga EFTA-länder har vi därför möjlighet att göra vår röst hörd även i de stora handelspolitiska sammanhangen.

Jag sade nyss att våra skäl för att inte söka medlemskap i EG snarast vuxit i styrka sedan frihandelsavtalet slöts. Låt mig utveckla detta med några ord. Så att ingen skall kunna inbilla sig att socialdemokratin betraktar ett svenskt medlemskap i EG som en fråga om konjunkturer eller en fråga om styrkan i en begynnande protektionistisk snålblåst.

Inte ens om snålblåsten växte till orkan skulle det, under de förutsättningar vi nu känner, ändra vår inställning. Det var av utrikespolitiska skäl som den socialdemokratiska regeringen avstod från att söka medlemskap i EG den gången det begav sig. Avgörande måste enligt vår mening också nu och i framtiden vara vad vår alliansfria utrikespolitik kräver av oss.

I en av Europas huvudstäder påminde man oss skämtsamt under EG-förhandlingarna om att Rom-fördraget var en "katolsk" skapelse. Man kan inte reservera sig mot den ena eller andra dogmen som fastlagts av Vatikanen när man konverterar till katolicismen. På motsvarande sätt kan man inte heller göra förbehåll och be att få stå utanför den ena eller andra biten av samarbetet när man blir medlem i EG. Men likaväl som den en gång omvände kan få syndernas förlåtelse om han bryter mot sina förpliktelser som god katolik, likaväl kan en EG-medlem synda på nåden, säga ja med läpparna men i praktiken dra sig undan obehagliga förpliktelser.

Så kan aldrig ett neutralt land som Sverige hantera utrikespolitiken. Vi måste handla med öppenhet, fasthet och konsekvens. Omvärlden måste kunna lita på oss. Vi höll i det längsta formen för vårt samarbete med EG öppen och avskrev tanken på medlemskap först efter ytterst ingående överväganden. När vi i mars 1971 var färdiga med vår slutsats, var vi emellertid säkra på vår sak.

I själva Rom-fördraget fanns visserligen inte några stora stöttestenar. Men gemenskapens ambitioner för framtiden, sådana de framgick av en kommuniké från ett toppmöte i Haag i december 1969 och av de s.k. Werner- och Davginon-rapporterna, var enligt vad vi kom fram till omöjliga att förena med en alliansfri svensk utrikespolitik.

Redan att delta i uppbyggnaden av en ekonomisk och monetär union, enligt riktlinjerna i Werner-rapporten, tedde sig problematisk för ett neutralt land. Att delta i informationsutbyte och regelbundna utrikespolitiska konsultationer, enligt Davignon-rapporten, var en omöjlighet av det skälet att konsultationerna tydligen skulle gå ut på att pröva förutsättningarna för ett gemensamt utrikespolitiskt uppträdande från medlemsstaternas sida i centrala frågor. Här fanns åtminstone skuggorna kvar av den gamla federalistiska drömmen om ett Europa som har "en politisk kallelse" och "talar med en enda stämma".

I detta sammanhang kunde vi inte heller bortse från att medlemskretsen var utrikespolitiskt tämligen homogen. Eller, som det hette i regeringsförklaringen i mars 1971:

"De länder som tager initiativ till det utrikespolitiska samarbetet i Davignon-planens form är alla medlemmar i NATO. De länder som söker medlemskap är alla - med undantag för Irland - också medlemmar av denna militärallians. Det utrikespolitiska samarbete som syftar till att stärka ländernas solidaritet, harmonisera deras synpunkter och avstämma deras inställning, kommer alltså att domineras av länder som ingår i en militärallians."

Det fanns många som trodde att det inte skulle bli mycket av det utrikespolitiska samarbetet mellan EG-länderna när det väl kom till kritan. Men så jesuitiskt kunde vi, som jag nyss påpekade, inte hantera utrikespolitiken. Medlemskap i EG förutsatte deltagande i detta samarbete och acceptering av de politiska målsättningar som låg bakom. Och detta var inte möjligt att förena med neutralitetspolitikens krav.

Ser vi sedan till vad som faktiskt hänt, är det något av en ödets ironi att strävandena att samordna EG-ländernas utrikespolitik snarast lyckats bättre än strävandena att fortsatt integrera deras ekonomier och samordna den ekonomiska politiken.

Numera sammanträder EG:s utrikesministrar sex gånger om året. Parallellt äger ett intensivt informationsutbyte och samrådsförfarande rum på lägre nivå. Det har beräknats att ca 5.000 telexmeddelanden utväxlas per år över det speciella telexnät, "la correspondance européenne", som inrättats för detta ändamål.

EG tar allt oftare initiativ även i de mest ömtåliga storpolitiska frågor. Ett exempel är den israelisk-arabiska konflikten i Mellersta Östern, där EG uppenbart har ambitionen att finna nya uppslag för att bryta dödläget som uppstått sedan Camp David-

förhandlingarna gått i stå. Den konflikten handlar, som alla vet, om rivaliserande regioner och kulturer, om gränser mellan stater och om två folks bittra kamp om samma stycke jord. Den utspelas i en region som är av vital betydelse för industri-ländernas oljeförsörjning. Den ingår i kraftmätningen mellan supermakterna. Detta sista, öst-västperspektivet, är det farligaste perspektivet på konflikten. Det har tyvärr fått ökad aktualitet med den nya amerikanska administrationen, som har en tendens att låta det dominera amerikansk utrikespolitik i alla hörn av världen.

(Hur skulle - jag ber er, fundera en sekund på det - det se ut om ett litet land som Sverige, som gör anspråk på att föra en självständig, alliansfri utrikespolitik, idag hade suttit och deltagit inom ett block, EG, i utformningen av en strategi för att bilägga denna den mest hotfulla och explosiva av alla internationella konflikter. Jag tror att var och en av er skall finna att svaret ger sig självt. Det skulle inte ha gått.)

I framtiden lär det inte blir lättare. EG-länderna kommer i fortsättningen t.o.m. att ha regelbundna rådslag om säkerhetspolitiken på utrikesminister-nivå. Beslut om det fattades av gemenskapens utrikesministrar vid ett möte nyligen i London.

Inte sällan hamnar EG på utrikespolitiska ståndpunkter som vi i Sverige kan ha sympatier för.

EG-länderna har t.ex. hävdat små staters rätt till oberoende, inte bara i fallet Afghanistan utan också i fallet El Salvador. De är föredömligt konsekventa i försvaret av mänskliga rättigheter. Deras attityd mot rasismen i Sydafrika har hårdnat vartefter. Och det är i och för sig intressant att konstatera att inte ens Margaret Thatchers regering - trots sina sympatier för Reagans administration - stödde USA när amerikanerna i FN:s säkerhetsråd blockerade ett fördömande av Sydafrikas militära aggression mot Angola. Men detta är ändå i det här sammanhanget ovidkommande. Det väsentliga för vår del är att vi måste utforma vår utrikespolitik självständigt, utan att delta i organiserat samarbete i något som helst block.

Inför den gemensamma marknadens väntade utvidgning till tolv medlemmar, har gemenskapens utrikesministrar enats om villkoren för medlemskap såvitt gäller det utrikespolitiska samarbetet. De har sagt klart ifrån, att redan uppnådda resultat inom samarbetet i princip inte är förhandlingsbara och att ett tillträdande land förväntas acceptera de gemensamma ställningstagandena också på det utrikespolitiska området.

Så ser verkligheten ut. Detta är bakgrunden till mitt påstående att de utrikespolitiska skälen för att Sverige inte kan bli medlem i EG t.o.m. vuxit i styrka sedan vi lade fast vår ståndpunkt vid frihandelsförhandlingarna i början av 70-talet.

När vi inledde dessa förhandlingar i Bryssel på hösten 1970, underströk den socialdemokratiska regeringen Sveriges önskan om "nära, omfattande och varaktiga ekonomiska förbindelser" med gemenskapen. Det gjorde vi därför att vi ville aktivt medverka till att tjugo års strävanden att skapa en västeuropeisk stormarknad äntligen kröntes med framgång. Vi gjorde det också i medvetande om att en gynnsam utveckling av löner, sysselsättning och välfärd i vårt eget land, förutsätter att vi inte isoleras från den ekonomiska utvecklingen i Europa.

Den svenska neutralitetspolitiken utesluter samarbete som siktar till integration och harmonisering på det utrikespolitiska fältet. Den sätter också en gräns för hur långt vi kan gå i att underkasta oss ekonomiska beslut av överstatliga organ och institutioner. Men annars har vi, när det gäller handel och ekonomi, industri och teknik, ett i princip nästan obegränsat utrymme för att delta i ett konstruktivt samarbete med andra länder. Det är ett utrymme som varje svensk regering målmedvetet bör utnyttja till stöd för svensk industri och svenska exportintressen.

Vårt frihandelsavtal med EG innehåller en s.k. utvecklingsklausul. Enligt den kan förbindelserna utsträckas till områden som inte omfattas av avtalets övriga bestämmelser.

Utvecklingsklausulen har aldrig formellt åberopats. Men det hindrar inte att utanför själva avtalet vuxit fram ett samarbete mellan EG och Sverige av stor bredd. Informationsutbytet och informella diskussioner om ekonomisk politik äger regelbundet rum mellan tjänstemän i kommissionen och det svenska ekonomidepartementet. Konkreta överläggningar om olika sakfrågor förekommer inom så olika områden som industripolitik, energipolitik, transportpolitik, miljöpolitik, konsumentpolitik och biståndspolitik. Produktsäkerhetsfrågor och tekniska handels hinder av olika slag är ständigt aktuella ämnen.

I det stora hela har vi knappast anledning att vara missnöja med utvecklingen hittills. Förutsättningarna för att få gehör för samarbetstankar utanför frihandelsavtalets ram, har visat sig bättre än vi vågade hoppas när avtalet slöts. Vi behöver inte känna oss "utanför".

Jag kan se åtminstone två orsaker till detta.

Dels har det, som Cheysson antydde med sitt uttalande om ömsesidiga fördelar av ett samarbete mellan Sverige och EG på telefon-, data och elektronik-

området, visat sig att det i praktiken mycket ofta finns ett intresse för bägge parter att samarbeta kring konkreta projekt. På många områden har svensk industri ett tekniskt kunnande som EG behöver få del av, och det är ingen ovanlig situation att Sverige är en intressantare samarbetspartner för de mest avancerade EG-länderna än flera av medlemsländerna. Så deltar Sverige, till skillnad från flera av EG:s medlemsländer, i gemenskapens forskningsprogram för fusionsenergi. Sverige är också med i EG:s samarbetsprogram för teknik och vetenskap, COST.

Dels har det ekonomiska samarbetet inom EG inte utvecklats som man hade anledning att räkna med vid tiden för våra frihandelsförhandlingar. Oljekriserna och det bistra ekonomiska klimatet har också gjort att integrationen kommit av sig. Det sedan länge pyrande missnöjet med den kostnadskrävande jordbrukspolitiken har då och då flammats upp. Konflikten mellan Storbritannien och övriga medlemsländer om finansieringen av den gemensamma budgeten, har också tärt på krafter och förtroendekapital.

Dagens EG har betydligt mer av de Gaulles "Europe des patries" än av federalisternas drömda Europas förenta stater. Det blev ingenting av med Werner-rapportens skapelse, den ekonomiska och monetära unionen.

Med Margaret Thatcher på Downing Street och Mitterand i Elyséepalatset förefaller en harmonisering av EG-ländernas ekonomiska politik inte omedelbart förestående. Trots tre miljoner arbetslösa, söker den konservativa regeringen i London fortfarande lösningen på krisen i en benhård, monetaristisk åtstramningspolitik. I Frankrike är den nya vänsterregeringen skrämmd av rekordsiffran två miljoner arbetslösa och fast besluten att försöka vända trenden genom att stimulera ekonomin. Under dessa förhållanden kan kommission och ministerråd i Bryssel knappast spela någon ledande roll i fråga om den ekonomiska politiken.

I stället för Werner-rapportens monetära union fick vi först valutaormen och sedan EMS. Ingenting har någonsin omfattat alla EG:s medlemsländer. Däremot var Sverige som bekant med i ormen, trots att vi inte tillhörde gemenskapen, ända till 1977 då den första trepartiregeringen gjorde slut på vår medverkan i det europeiska samarbetet.

I praktiken ser utvecklingen ut att gå mot en uppdelning av medlemsländerna i gemenskapen i något som en del kallar ett A-lag och ett B-lag, eller på ett mer diplomatiskt språk "une communauté à géométrie variable" eller "à deux vitesses" - ett Europa på två växlar, en högre och en lägre. Somliga medlemsländer är beredda att gå vidare med samarbete och

integration i en snabbare takt än andra. Det är naturligtvis en problematisk utveckling. Men alla inser att den åtminstone delvis är ofrånkomlig. Skillnaderna är så påtagliga mellan olika medlemsländer i fråga om ekonomisk styrka och industriella förutsättningar.

De nya medlemsländerna kan under inga förhållanden ta på sig medlemskapets fulla förpliktelser ännu på många år. I Grekland anser många att landet, trots långvariga övergångsarrangemang, redan tagit på sig en för stor börda. Ingen tror att Spanien och Portugal kommer att kunna bli medlemmar med fulla förpliktelser förrän tidigast en bit in på 90-talet.

Den som bara studerar kartan får intrycket av EG som en dynamisk kraft som oavslåttligt expanderar. Men det är ett bedrägligt intryck. Den inre konsolideringen har inte hållit jämna steg med expansionen. EG har inte blivit och förefaller heller inte att komma att bli det tunga, homogena block som man tidigare trodde. Utrymmet är stort för nationella särdrag och en självständig nationell politik. Medlemskapet i EG utgör därför inte heller den oöverstigliga skiljemur mellan gemenskapsländer och utanförstående, som många i Sverige fruktat att det skulle bli.

Politiskt vänder EG under nuvarande utvidgnings- skede ansiktet mot söder. Ekonomiskt har emellertid flera av medlemsländerna inte sällan större intresse av att utvidga samarbetet med Sverige och andra länder i norr. EG-kommissionen är medveten om det och förefaller i allt högre grad beredd att dra de praktiska slutsatserna av detta förhållande.

Därav de allt bättre möjligheterna att få gehör för svenska önskemål om samarbete utanför frihandelsavtalets ram. Ett pragmatiskt samarbete växer fram vartefter, på begäran av än den ena, än den andra parten, på områden där det finns ett ömsesidigt intresse att vidga och fördjupa kontakterna.

Vår inställning, på socialdemokratiskt håll, är som jag redan sagt, att den svenska regeringen bör utnyttja det utrymme som finns för ett konstruktivt samarbete utanför frihandelsavtalets ram. Vi tar ingalunda EG:s interna svårigheter och den avsaknade takten i integrationen som intäkt för att Sverige skall trappa ner sitt intresse för gemenskapen. Tvärtom. Det ligger i Sveriges långsiktiga intresse att integrationsarbetet kan ta fart igen. Alldeles särskilt behjärtar jag naturligtvis som socialdemokrat, strävandena hos dem som vill använda EG-samarbetet till att stimulera en konjunkturuppgång i Västeuropa. Jag har också betydande sympati för Mitterands tankar på att ge gemenskapen

en ny, markerat social profil, att skapa en "espace social européen" att få till stånd en "croissance sociale".

I kristider är det viktigare än någonsin att vi fortsätter kontakterna och samarbetsträvandena så att den utvidgade västeuropeiska varumarknad som Sverige ingår i, kriserna till trots, kan fungera effektivt och ge deltagarna största möjliga utbyte av samhandeln. I den mån det finns en oro inom svensk industri för att Sverige inte fullt ut tillvaratar de möjligheter till ökat och intensifierat samarbete som erbjuds, kan jag försäkra att industrin alltid skall finna en lyhörd och intresserad åhörare i socialdemokratin. Vi lyssnar och vi kommer att agera om det finns skäl till oro eller klagomål.

Kontaktytorna mellan EG och Sverige är numera stora och kanalerna många - även utöver dem som går över kommissionen och våra egna departement och myndigheter. Så t.ex. har ju industrins branschorgan i Sverige relationer med sina europeiska motsvarigheter. LO och TCO är med i Europafacket. Sedan ett par år tillbaka deltar vi socialdemokrater som parti i EG-socialisternas möten, med status som observatörer. Vi har också vårt medlemskap i Socialistinternationalen, som bedriver en mycket aktiv Europapolitik. Svensk socialdemokrati har en god position och ett aktivt engagemang i europeiskt samarbete. Det vill vi ytterligare utsträcka.

Det har framgått att jag tycker att vi svenskar på det hela taget kan vara nöjda med vårt frihandelsavtal och den faktiska utvecklingen av vårt samarbete med EG, även utanför avtalets ram. Det hindrar inte att jag tycker att det finns utrymme på en och annan punkt för ett effektivare försvar av svenska intressen än vi sett de senaste åren.

Jag tänker då bl.a. på det mycket utsatta läge som vår tekoindustri befinner sig i. Några EG-länder tillhör ju de länder som dominerar exporten av teko-
varor till Sverige. Det är hög tid att vi inleder ordentliga överläggningar med EG-kommissionen i syfte att skapa ökad förståelse för Sveriges unika situation på tekoområdet och för de speciella stödåtgärder för att främja en strukturanpassning som vi är tvungna att vidta. Jag kan naturligtvis inte garantera några framgångar vid sådana överläggningar, men jag betraktar det som en ganska uppseendeväckande underlåtenhetssynd att det inte ens förekommit ett ordentligt samtal mellan den svenska regeringen och kommissionen i tekofrågan.

Försvar av svenska intressen måste emellertid i det här sammanhanget framför allt innebära att flytta fram positioner, att hitta nya uppslag, att ta initiativ för att få nya samarbetsmöjligheter prövade. Jag skall ge ett konkret exempel, som ni kanske tycker verkar perifer, men som kan ha nog så stor praktisk och ekonomisk betydelse.

Ett antal länder i södra Afrika har inlett ett omfattande regionalt samarbete på transport- och telekommunikationsområdet för att minska sitt beroende av Sydafrika. Både Sverige och EG har öronmärkt särskilda biståndsresurser för att stödja den här typen av projekt. De berörda länderna förefaller intresserade av att EG och Sverige söker samfinansiera vissa av projekten. Detta borde vara i både gemenskapens och vårt intresse, och man kunde kanske också undersöka möjligheterna att få med de stora arabföretagen på ett hörn.

Får man till stånd en samfinansiering, bör det ge oss utmärkta tillfällen att bevaka upphandlingsmöjligheterna för svenska företag. Svenska företag har ju ibland klagat över att de är utestängda från den omfattande upphandling som sker till biståndsprojekt finansierade via EG-budgeten, medan företag i EG-länderna däremot fått stora order till biståndsprojekt som finansieras med svenska biståndsmedel. Det vore väl utmärkt om vi kunde slå en bräsch i den muren och bryta denna dåliga praxis.

Detta enda exempel visar enligt min mening två saker:

för det första att vi noga måste följa gemenskapens politik och utveckling på alla områden för att vara säkra på att hitta de rätta uppslagen. EG:s biståndspolitik är inte det första man spontant kommer att

tänka på när man letar efter nya idéer till samarbetsprojekt mellan Sverige och EG, men även den bör man alltså helst ha noggrann kännedom om;

för det andra att vi måste hålla oss framme. Den politiska ledningen i Sverige måste kontinuerligt och aktivt intressera sig för EG-frågorna. Vi kan inte sitta med armarna i kors och vänta på att kommissionen eventuellt skall komma och fråga oss eller rentav be oss om hjälp. Så viktiga är vi inte. Vi måste själva höra av oss.

x x x

Som jag hoppas och tror att mina åhörare förstått, har vi socialdemokrater en utpräglat positiv inställning till europeiskt samarbete. Vi känner oss i hög grad delaktiga i den europeiska utvecklingen. Vi bejakar integrationssträvandena. Vi tror på att internationella initiativ skulle kunna påverka konjunkturerna gynnsamt och hjälpa oss ur den ekonomiska krisen. Vi tror att anpassningen till nya industriella förutsättningar kan ske bättre och smidigare i internationellt samarbete, än om var och en bara slåss för sig själv. Vi vill, liksom flera av EG:s medlemsländer - däribland numera Frankrike - ge det ekonomiska samarbetet en mer social prägel, en inriktning på att skapa bästa möjliga förutsättningar för sysselsättning och välfärd i alla länder som deltar i samarbetet.

Låt mig sammanfatta:

1. Utvecklingen av det utrikespolitiska samarbetet mellan EG-länderna bekräftar riktigheten i vår bedömning vid tiden för frihandelsförhandlingarna, att det var omöjligt för Sverige att söka medlemskap.
2. Frihandelsavtalet har fungerat bra och vi har ingen anledning att se framtiden an med oro vad gäller det fortsatta samarbetet med EG.
3. Sverige bör tillvarata alla möjligheter som finns att, med bevarad neutralitetspolitik, utvidga och fördjupa kontakterna och samarbetet med EG och dess medlemsländer.
4. Av avgörande betydelse för våra förbindelser med gemenskapen blir att vi har en politisk ledning i landet som vet vad den vill och som förmår att ta de initiativ som krävs för att värna svenska intressen.
5. Socialdemokratin kommer för sin del att utnyttja sina kontakter i Europa för att främja en vidareutveckling av samarbetet med EG.